

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Міжнародна економіка

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм,
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Розробник: Підгірна Валентина Никифорівна, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к.екон.н.

Профайл викладача (-ів) <https://ecogeo.cv.ua/підгірна-валентина-никифорівна/>

E-mail: v.n.pidgirna@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4441>

Консультації

Онлайн-консультації: п'ятниця - 14.00 до 15.00.

Очні консультації: п'ятниця - 14.00 до 15.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна “Міжнародна економіка” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування закономірностей розвитку міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин, аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури. Дисципліна орієнтує на з’ясування місця національних економік у системі світогосподарських зв’язків, розуміння сучасного світового економічного простору як глобалізованого економічного середовища, функціонування якого визначає тенденції суспільного розвитку.

Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення існуючих напрацювань у сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також сучасних тенденцій розвитку вітчизняної економіки. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має розуміти сучасні тенденції та закономірності розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств, їх сутність та види, методи та наслідки державного регулювання. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти основи здійснення зовнішньоекономічних операцій та укладання зовнішньоекономічних контрактів, вміти приймати обґрунтовані рішення у сфері ЗЕД.

2. Мета курсу – отримання студентами системних знань з об’єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завдання курсу – формування розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, визначення її ефективності.

3. Пререквізити. З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку вивчення курсу «Основи менеджменту» такі предмети: «Економічна теорія», «Історія туризму», «Рекреологія», «Технологія туристичної діяльності».

4. Результати навчання:

Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів організації та здійснення зовнішньоекономічної діяльності, а також формування здатностей:

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті (*Стандарт*)

ЗК18. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон’юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного економічного середовища та вміти адаптуватися до них; застосовувати механізми розрахунків за валютними операціями у міжнародній торгівлі.

ЗР10. Розуміння закономірностей розвитку міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу і людських ресурсів, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

Результати навчання – в результаті вивчення курсу студенти можуть оперувати базовими категоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері зовнішньоекономічних відносин з урахуванням їх основних форм, вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих форм ЗЕД з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти їх регулювання.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни													
<i>Міжнародна економіка</i>													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	3	5	4,0	120	2	30	30				60		залік
Заочна	3	5	4,0	120	2	8	8	-	-		104	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усього	у тому числі			усьог о	у тому числі			
		л	пр	с.р.		л	сем	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Суть та основоположні принципи міжнародних економічних відносин									
Тема 1. Сутність міжнародних економічних відносин	13	4	4	5	15	2	-	13	
Тема 2. Місце і роль регіону у становленні міжнародних зв'язків	9	2	2	5	10	-	-	10	
Тема 3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	9	2	2	5	10	-	-	10	
Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньої діяльності	13	4	4	5	10	2	-	8	
Тема 5. Форми виходу підприємств на міжнародні ринки	16	3	3	10	15	-	2	8	
Разом за ЗМ1	60	15	15	30	60	4	2	54	
Змістовий модуль 2. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств									
Тема 6. Валютне регулювання міжнародної діяльності	13	4	4	5	9	2	-	13	
Тема 7. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	9	2	2	5	10	-	-	10	
Тема 8. Структура і зміст міжнародних контрактів	9	2	2	5	6	-	-	10	
Тема 9. Ризики у	11	3	3	5	8	2	-	8	

зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування								
Тема 10. Міжнародна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	18	4	4	10	11	-	2	8
Разом за ЗМ 2	60	15	15	30	60	4	2	54
Усього годин	120	30	30	60	120	8	4	108

Структура початкової дисципліни (теми занять)

№	Назва теми	к-ть год.	Теми СРС	к-ть год.
1-2	Тема 1: Сутність міжнародних економічних відносин	4	1.Правові форми українських та іноземних підприємств. 2. Передумови виходу підприємства на зовнішній ринок: пошук і вибір партнерів.	5
	Практичне заняття №1-2. Загальна характеристика міжнародних економічних відносин	4		
3	Тема 2: Місце і роль регіону у становленні міжнародних зв'язків	2	Повноваження регіональних та місцевих органів влади у сфері зовнішньоекономічної діяльності Особливості геополітичного та економічного положення України	5
	Практичне заняття №3: Інструменти зовнішньоекономічного регулювання на регіональному рівні	2		
4	Тема 3: Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	Єдиний митний тариф України і порядок його застосування.	5
	Практичне заняття №4: Митна вартість. Методи визначення митної вартості	2		
5-6	Тема 4: Нетарифне регулювання зовнішньої діяльності	4	Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій	4
	Практичне заняття №5-6: Ефективність нетарифного регулювання ЗЕД.	4		
7	Тема 5: Форми виходу підприємств на міжнародні ринки	3	Зв'язок рівня зовнішньоекономічної діяльності з рівнем економічного розвитку країни	5
	Практичне заняття №7: Форми виходу підприємств на міжнародні ринки	3		
8-9	Тема 6: Валютне регулювання міжнародної діяльності	4	Операції з валютою.	5
	Практичне заняття №8-9: Аналіз наслідків валютного регулювання ЗЕД в Україні.	4		

10	Тема 7: Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку	2	Організаційно - функціональна структура зовнішньоекономічної діяльності підприємств	5
	Практичне заняття №10. Особливості організації торговельно-посередницької діяльності у ЗЕД.	2	Недержавні організації, що сприяють зовнішньоекономічній діяльності підприємств	
11	Тема 8: Структура і зміст міжнародних контрактів.	2	Технологія виконання зовнішньоторговельної операції. Оферта, запит, замовлення.	5
	Практичне заняття №11: Підготовка та оформлення зовнішньоекономічного контракту	2	1.Формування ціни контракту і умов платежу. 2.Право контракту.	
12-13	Тема 9: Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.	3	1.Види транспортних операцій у зовнішній торгівлі.	5
	Практичне заняття №12-13: Міжнародні правила "Інкотермс" і їх застосування у ЗЕД Страхування при здійсненні ЗЕД.	3	2.Вибір виду транспорту: вид вантажу, відстань і маршрут перевезення	
14-15	Тема 10: Міжнародна діяльність підприємств на території вільних економічних зон	4	1.Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон.	10
	Практичне заняття № 6: Особливості ЗЕД підприємств на території вільних економічних зон.	4	2.Умови і особливості створення СЕЗ в Україні, механізм їх функціонування.	

5.5. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Правові форми українських та іноземних підприємств
2	Особливості міжнародної діяльності малих підприємств.
3	Напрями реалізації міжнародної політики України
4.	Зв'язок рівня зовнішньоекономічної діяльності з рівнем економічного розвитку країни
5.	Історичний аспект розвитку механізму регулювання ЗЕД в Україні
6.	Недержавне регулювання міжнародної діяльності, його суб'єкти і методи
7.	Тарифне регулювання та його основні елементи в Україні
8.	Регулювання та особливості здійснення зовнішньоторговельних операцій в Україні.
9.	Біржова торгівля ЗЕД України. Організація і проведення міжнародних торгів (тендерів) в Україні
10	Функції Національного банку України та комерційних банків по управлінню валютними ресурсами
11	Відповідальність за порушення валютного законодавства
12.	Організація діяльності митних брокерів
13.	Єдиний митний тариф України і порядок його застосування
14.	Іноземні інвестиції в Україні: види, форми, правовий режим, гарантії захисту, порядок здійснення, галузева та географічна структура і обсяги.
15.	Організація морських, залізничних, автомобільних і авіаперевезень. Транспортні документи
16.	Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон
17.	Умови і особливості створення СЕЗ в Україні, механізм їх функціонування

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

	Практичне заняття № 7. Ефективність менеджменту	2		
--	--	---	--	--

5.6 Зустріч зі стейкхолдерами та менторами

Впродовж вивчення курсу під час проведення лекційних та практичних занять а також в поза аудиторний час відбуватимуться зустрічі зі стейкхолдерами та менторами.

6. Система контролю та оцінювання

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких форм і засобів діагностики, як оцінювання практичних і самостійних робіт, тестування, оцінювання індивідуальних завдань, письмове й усне опитування. Поточний контроль проводиться під час проведення практичних занять і самостійної роботи та має на меті перевірку теоретичних знань та рівня підготовленості студента до виконання конкретного прикладного завдання. Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів навчання на завершальному модульному етапі.

При вивченні дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються такі **методи і форми контролю**:

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі **модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди**.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом **їх поточної перевірки й оцінювання**.

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом **оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження**.

Підсумкова оцінка (оцінка за **залік**) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та за виконанні ІНДЗ. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за модульне тестування (оцінювання засвоєння лекційного та самостійно опрацьованого матеріалу), виконання практичних робіт – у сумі становить 100 балів. Додатково студент може отримати до 20 балів за виконання ІНДЗ. Оцінка за залік виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання. При цьому в підсумковій відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Оцінювання результатів навчання:

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно)	Знання предмету глибокі і міцні, виходять за межі програми, підручників і навчальних посібників та носять науковий та інноваційний характер. Студент вільно володіє понятійно-термінологічним апаратом, методологічними основами зовнішньоекономічної діяльності підприємств, знає та характеризує форми міжнародних відносин. Здатен охарактеризувати види зовнішньоторговельних операцій. Студент

			здатен порахувати індекс відкритості економіки для визначення місця України на світових ринках.
89-80	B	4 (добре)	Знання предмету глибокі і повні, перебувають у межах навчальних програм, підручників і навчальних посібників. Студент вільно володіє понятійно-термінологічним апаратом, методологічними основами зовнішньоекономічної діяльності підприємств, знає та характеризує форми міжнародних відносин. Здатен охарактеризувати види зовнішньоторговельних операцій. Студент здатен порахувати індекс відкритості економіки для визначення місця України на світових ринках.
79-70	C	4 (добре)	Знання предмету достатньо глибокі і повні, перебувають у межах навчальних програм, підручників і навчальних посібників. Студент вільно володіє понятійно-термінологічним апаратом, методологічними основами зовнішньоекономічної діяльності підприємств, знає та характеризує форми міжнародних відносин. Здатен охарактеризувати види зовнішньоторговельних операцій.
69-60	D	3 (задовільно)	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент вільно володіє понятійно-термінологічним апаратом, методологічними основами зовнішньоекономічної діяльності підприємств, знає та характеризує форми міжнародних відносин.
59-50	E	3 (задовільно)	Знання, завчені з підручника, висвітлюються за допомогою конспекту. Студент самостійно використовує знання у завчених умовах і ситуаціях, на нові види діяльності вони переносяться за допомогою викладача. Студент орієнтується у формах мев. Не завжди вміє розв'язувати ситуативні завдання перших двох рівнів складності.
49-35	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент не володіє основами знань з предмету, не може пояснити основних понять, категорій, не виконав практичних завдань. Але, студент виконує додаткові завдання в межах програми курсу.
34-1	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	Основи курсу студентом не освоєні, практичні і самостійні завдання не виконані, знання не продемонстровані.

7. Політика курсу

Впродовж семестру для перевірки знань студента та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, письмові роботи з тем самостійної роботи, виконані і здані практичні роботи. Під час здачі практичних робіт здобувач вищої освіти повинен знати сутність понять, термінів та категорій, вміти виконувати конкретне практичне завдання.

Питання плагиату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

Положення про виявлення та запобігання плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	МКР 1	T6	T7	T8	T9	T10	МКР 2		
4	4	4	4	4	10	4	4	4	4	4	10		

Рекомендована література:

Основна

1. Krugman, P. R., Obstfeld, M., & Melitz, M. J. (2017). International Economics: Theory and Policy. [rental edition], 11th Edition. 800p.
2. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. (2014). Міжнародна економіка. Київ:КНЕУ. 762 с.
3. Савельєв Є. В.(2008) Міжнародна економіка: підруч. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Знання. 622 с.
4. Salvatore D. (2019) International Economics, 13th Edition. John Wiley & Sons, 720 p.
5. Gerber J. (2017). International Economics, Global Edition. Pearson. 510 p.
6. Чеботар С.І., Савельєв Є.В., Ларіна Я.С., Лизун М.В., Шевчик М.Г. (2010) Світова економіка і торгівля. Київ: Знання.212 с.
7. Козак Ю. Г. (2017) Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. Київ: Центр учбової літератури 228 с.
8. Шевчук В.О. (2008) Міжнародна економіка: теорія і практика: Підручник.-2-ге.вид. К.:Знання, 663 с

Додаткова

9. Підгірна В.Н., Філіпчук Н.В. Конвергенція зовнішньої торгівлі в умовах глобальних викликів. *Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету*. Економічні науки: збірник наукових праць у 2-х част. Чернівці: БДФЕУ, 2015. Вип. 28. Ч.І. С. 401-408.
10. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічний розвиток України. *Збірник наукових праць [Буковинського університету]*. Серія: Економічні науки. Чернівці: БДФЕУ, 2014. Вип. 26. С. 457 - 465.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvbdfa_2014_26_58
11. Pidgirna, V. Filipchuk, N. Development of the tourist services market in Ukraine under conditions of transformation changer. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. Year XIII, vol. 30, no. 2 supplement, 2020, p.794-800

Форма контролю та оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання є контрольні роботи; тести; ІНДЗ; реферати; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

При вивченні дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються такі *методи і форми контролю*:

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки й оцінювання.

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.

Формою підсумкового контролю є залік.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності (підсумкові бали за 2 модулі), виконані ІНДЗ та залікової оцінки.